

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2418/2019
17.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ и ВВ, сви из ..., чији је заједнички пуномоћник Душан Жигић, адвокат из ..., против туженог "Бачка" д.о.о. Чонопља из Чонопље, чији је пуномоћник Драган Зарић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2634/2018 од 18.01.2019. године, у седници већа одржаној дана 17.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2634/2018 од 18.01.2019. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 500/17 од 15.06.2018. године, тужбени захтев је усвојен, па су поништена решења о отказу уговора о раду бр. 465, 466 и 467 сва од 05.06.2017. године, којима су тужиоцима отказани уговори о раду, обавезан је тужени да тужиоце врати на послове и радне задатке који одговарају њиховој стручној спреми и радној способности, стеченој радом, као и да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 120.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2634/2018 од 18.01.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца за поништај решења о отказу уговора о раду и враћање на рад. Ставом другим изреке обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове првостепеног поступка у износу од 70.500,00 динара. Ставом трећим изреке обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове другостепеног поступка у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде одредаба парничног поступка се ревизјом одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су били у радном односу код туженог и од 2016. године су били распоређени на послове радника ... службе са непуним радним временом (у трајању од половине пуног радног времена недељно).

Делатност туженог је, између осталог, ручно крчење багремца, сечење шибља, крчење воћњака и винограда, сакупљање грана и трупаца и утовар у транспортно возило, окопавање разних ратарских, повртарских и шумских биљака и др. и све те послове су код туженог обављали запослени у "... д.о.о. Директор туженог "Бачка" д.о.о. Чонопља и "... д.о.о је исто лице ГГ.

Због значајног смањења укупних обрадивих површина пољопривредног земљишта које је у власништву друштва, а имајући у виду и свеукупну економску ситуацију у Србији и окружењу и друге околности које битно утичу на обим и карактер пословања, што је за последицу имало технолошко-економске и организационе промене које су условиле потребу за рационализацијом код послодавца, тужени је ради целисходности, а у складу са потребама и пословним интересима друштва 10.02.2017. године донео Правилник о организацији и систематизацији послова (радних места) којим су утврђени основни организациони делови: директор и општа сервисна служба, њихов делокруг рада, врсте и називи послова, описи послова и услови за њихово обављање.

У оквиру организационог дела опште ... службе утврђено је радно место "груповођа ... службе" један извршилац, као и радно место "радник ... службе", за које се захтева основна школа са или без радног искуства и предвиђен је број 10 извршилаца.

У складу са одредбама Правилника од 10.02.2017. године, тужени је сачинио нове уговоре о раду у пречишћеном тексту и 06.03.2017. године је доставио тужиоцима понуду и образложење понуде за закључење новог уговора о раду, коју су тужиоци прихватили, према којој су тужиоци распоређени на радна места - радници ... службе.

Изменом Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова од 08.05.2017. године, тужени је у члану 12. укинуо радно место-радник ... службе, на којем су тужиоци били запослени, па је тужени донео одлуку од 05.06.2017. године, на основу члана 179.став 5.тачка 1. Закона о раду, да се четири извршиоца на том радном месту, запослени на одређено време, међу којима и тужиоци, проглашавају организационим вишком, да им се не може обезбедити обављање других послова и да им се отказује уговор о раду, уз исплату свих законом предвиђених припадљности по основу радног односа.

На основу одлуке од 05.06.2017. године тужени је донео побијана решења о отказу уговора о раду тужиоцима, јер је због економских и технолошких промена, дошло до смањења обима посла у друштву и укидања радног места на којем су тужиоци радили. Истог дана тужиоци су потписали изјаву да су примили припадајућу отпремнину и да према туженом по основу радног односа, а ни по било ком другом основу немају никаквих даљих потраживања.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је захтев тужилаца за поништај решења о отказу уговора о раду основан, јер код туженог није дошло до технолошких, економских или организационих промена које су довеле до престанка потребе за обављањем одређеног посла или до смањења обима посла, односно до укидања радног места на којем су тужиоци радили. По оцени првостепеног суда послодавац није имао могућност да укине радно место тужилаца доношењем унутрашњег акта о систематизацији послова, јер није престала потреба за обављањем послова на којима су тужиоци радили, будући да су за рад на тим пословима из делатности туженог ангажовани запослени из другог привредног друштва, у коме је на месту директора исто лице као и код туженог.

Насупрот становишту првостепеног суда, правилно је другостепени суд закључио да суд није овлашћен да преиспитује оправданост измена општих аката послодавца које се односе на организацију рада послодавца и систематизацију радних места. До укидања радног места на којем су тужиоци радили, са непуним радним временом, је дошло због економске ситуације у земљи и других околности које утичу на пословање туженог, а доношење решења о отказу уговора о раду због укидања радног места на којима су запослени на тим пословима били распоређени је у складу са са чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду.

Неосновани су наводи ревизије тужилаца којима указују на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то, ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањеног обима посла.

Тужиоцима је отказан уговор о раду у законом прописаној процедури. Изменом Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова од 08.05.2017. године укинута је радно место-радник ..., на којем су тужиоци били запослени и у складу са тим је тужени донео одлуку од 05.06.2017. године да се четири извршиоца на том радном месту, запослени на одређено време, међу којима и тужиоци, проглашавају организационим вишком, те да им се услед немогућности да им се обезбеди обављање других послова, отказује уговор о раду, уз исплату отпремнине коју су тужиоци примили.

Следом наведеног престала је потреба за радом тужилаца, услед организационих промена код туженог, па је образован отказни разлог из члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, због чега су побијана решења законита, како је то правилно закључио другостепени суд..

На правилност побијане пресуде нису од утицаја наводи ревизије да тужени и даље има исту површину обрадивог земљишта, али да је механизацију која је у власништву туженог уступио другом предузећу, које је у власништву истог лица и које сада преко свијих запослених обрађује целокупно земљиште туженог. Наведено не доказује да су запослени из другог привредног друштва засновали радни однос на неодређено време код туженог, на пословима које су тужиоци обављали, односно да је код туженог било упражњених радних места на које су у време доношења одлуке о отказу уговора о раду тужиоци могли бити распоређени, што би могло бити од утицаја на правилност и законистост побинаних решења о отказу уговора о раду. Ово тим пре што код туженог није дошло до смањења броја извршилаца, већ до укидања радног места на ком су тужиоци радили.

Према коначном успеху странака у спору правилна је и одлука о трошковима првостепеног и другостепеног поступка, јер је донета правилном применом чл. 153, 154, 163. и 165. ЗПП.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Туженом не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, због чега је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић